



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **SKS Business Unit s.r.o.**, IČ 28628322, se sídlem Smetanovo nábřeží 331, Hranice, zast. Mgr. Ondřejem Vaňkem, advokátem, se sídlem Riegrova 379/18, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 4. 2020, č. j. KUZL-20112/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 24. 5. 2022, č. j. 72 A 2/2021-49,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci ze dne 24. 5. 2022, č. j. 72 A 2/2021-49, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomu soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Valašské Meziříčí ze dne 4. 2. 2020, č. j. MeUVM 013731/2020, sp. zn. R/D/778/099660/2019/Br, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se dopustila jako provozovatelka motorového vozidla značky Audi, RZ: X, tím, že v rozporu s ustanovením § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistila, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, neboť dne 12. 7. 2019 v čase 16:54 hod. na ulici Vsetínská v obci Valašské Meziříčí, poblíž proluky na ulici Příční, v místech, kde je nejvyšší dovolená rychlost stanovená obecnou úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50 km/h, blíže neustanovený řidič řídil toto vozidlo ve směru jízdy k obci Vsetín rychlostí nejméně 73 km/h, což bylo zjištěno automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, tedy nejvyšší

dovolenou rychlost v obci překročil o nejméně 23 km/h, takže jednáním řidiče byly naplněny znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu v příčinné souvislosti s porušením § 18 odst. 4 téhož zákona. Za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 3.200 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 4. 2020, č. j. KUZL-20112/2020, podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), odvolání žalobkyně zamítl a uvedené prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

[3] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 24. 5. 2022, č. j. 72 A 2/2021-49, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného o odvolání zamítl.

[4] V odůvodnění rozsudku krajský soud mimo jiné nepřisvědčil námitce, že správní orgán prvního stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Ten věc přestupku řidiče odložil poté, co obdržel vyjádření žalobkyně, že měl vozidlo v užívání V. Z., který následně požádal o předvolání k podání vysvětlení, v němž měl objasnit, proč se o přestupek nejedná. Důvodem tohoto postupu bylo obstrukční jednání žalobkyně, která jako pachatele přestupku označila V. Z. opětovně. Žalobkyně přitom v replice ani dalším vyjádření nikterak nebrojila vůči poukazu žalovaného na opakované obstrukce, na čemž nemůže nic změnit ani uvedení V. Z. jako jejího zaměstnance. Tuto skutečnost totiž s ohledem na všechny okolnosti není třeba dokazovat a nemá k posuzované věci žádný vztah. Dále je významné, že V. Z. je znám krajskému soudu z věcí, v nichž se jednalo také o obstrukce, tato osoba v nich vystupovala jako zmocněnec Asociace pro poskytování právní ochrany, z.s. (dále jen „Asociace“) a zástupcem v nich byl Mgr. Václav Voříšek. Konkrétně se jednalo o věc tohoto soudu sp. zn. 72 A 17/2018, navazující věc Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 355/2019 a věc Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 355/2019. V této souvislosti krajský soud citoval bod 16 rozsudku ze dne 6. 8. 2020, č. j. 5 As 355/2019-20, v němž Nejvyšší správní soud zmínil, že je mu z vlastní rozhodovací činnosti znám vysoký počet případů, kdy se Asociace, resp. zástupce Mgr. Václav Voříšek, dopouštěli procesních obstrukcí, aby ztížili, popřípadě zcela znemožnili správním orgánům jejich činnost. Proto krajský soud přisvědčil žalovanému, že se v daném případě jednalo o obstrukci a prvoinstanční správní orgán nebyl povinen pokračovat v pátrání po řidiči vozidla. Navíc z vyjádření V. Z. nebyla patrná vůle sdělit údaje či předložit důkazy, které by skutečného řidiče vozidla v době spáchání přestupku odhalily. Žalobkyni pak nic nebránilo v tom, aby kontaktovala pachatele přestupku sama a předložila důkazy o jeho vině nebo se s ním dohodla na soukromoprávní odpovědnosti, pokud nechtěla nést finanční důsledky jeho protiprávního jednání. Krajský soud v tomto ohledu odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019-36, a ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou blanketní kasační stížnost. V jejím doplnění učiněném v měsíční lhůtě stanovené ve výzvě soudu uvedla, že ji podala z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1 As 297/2015-77, namítla nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek

pokračování

důvodů, neboť v něm krajský soud nekriticky přebíral tvrzení žalovaného o dalších řízeních, v nichž se měl V. Z. dopouštět obstrukčního jednání, aniž by k prokázání těchto tvrzení provedl jakékoliv důkazy, když z vlastní rozhodovací činnosti vědomost o těchto řízeních neměl. Obsah neveřejných správních spisů přitom nelze považovat za notorietu, která se nemusí prokazovat. Krajský soud tak opřel uvedený závěr o skutečnosti v řízení nezjišťované. Znaky nepřezkoumatelnosti má i tvrzení krajského soudu, že stěžovatelka v replice ani dalším vyjádření proti tvrzení žalovaného o opakovaných obstrukcích nebrojila, které je hrubě v rozporu s obsahem spisu. Body 3. až 15. repliky žalobkyně se totiž týkají vyvracení argumentů žalovaného o obstrukčním jednání V. Z. Ačkoliv se nejedná o nosný bod odůvodnění napadeného rozsudku, tak tato skutečnost potvrzuje pochybnosti o jeho přezkoumatelnosti.

[7] Dále stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle něhož nebylo zapotřebí provádět dokazování k prokázání toho, že V. Z. byl jejím zaměstnancem, neboť to není pro věc relevantní. Uvedená skutečnost je totiž pro posouzení věci klíčová, a to zejména ve spojení s nepodloženými závěry krajského soudu o tom, že V. Z. je označován stěžovatelkou za řidiče vozidla opakovaně. Přitom je zcela logické, že zaměstnavatel pravidelně označí správnímu orgánu za řidiče svého zaměstnance, který ve vozidlech provozovaných zaměstnavatelem jezdí v rámci pracovních cest. Provedením uvedeného důkazu by tak bylo prokázáno, že V. Z. byl nejméně 14 měsíců zaměstnancem stěžovatelky, a tedy je zcela racionální a reálný závěr, že je řidičem vozidla provozovaných stěžovatelkou, z čehož následně plyne výrazné oslabení argumentu žalovaného o obstrukčnosti a účelovosti jeho označení za řidiče vozidla v dané věci. Tento důkaz dále vyvrací závěr žalovaného, podle něhož měl být V. Z. bez vztahu k stěžovatelce, která také proto jeho provedení navrhla.

[8] Stěžovatelka rovněž namítla, že ze skutečnosti, podle níž se V. Z. ve svém vyjádření explicitně nedoznává ke spáchání přestupku a žádá o předvolání k osobnímu podání vysvětlení, nelze dovozovat obstrukční záměr, jak činí krajský soud. V. Z. totiž jasně uvedl, že má zájem se k věci osobně vyjádřit. Správní orgán prvního stupně ve své výzvě adresované této osobě přitom výslovně uvedl, že má možnost se vyjádřit buďto písemně, nebo osobně, přičemž v případě osobního jednání doporučil předchozí domluvu. Navíc z příslušných ustanovení zákona o silničním provozu a judikatury Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že dotaz na oznámeného řidiče vozidla je výzvou k podání vysvětlení, která má osobní charakter. Přinejmenším tak nelze klást V. Z. k tíži, že chtěl být k podání vysvětlení předvolán a učinit tak osobně v souladu s § 137 správního řádu. V žádosti V. Z. o předvolání k podání vysvětlení tak nelze spatřovat obstrukci, ale naopak snahu vyhovět poučení správního orgánu o naplánování jasně daného termínu podání vysvětlení. Navíc V. Z. byl držitelem datové schránky, kterou ke komunikaci se správními orgány využíval, a nelze tak uvažovat například o obstrukcích při doručování písemností. Kdyby na straně prvoinstančního správního orgánu byla vůle zjistit řidiče vozidla, tak mohl namísto usnesení o odložení věci během několika minut vypracovat předvolání k podání vysvětlení, které mohl mít V. Z. ještě téhož dne doručené v datové schránce. Ani část vyjádření, ve které V. Z. uvedl, že vysvětlí, proč se o přestupek nejedná, není možné považovat za obstrukční povahy. Jen samotná skutečnost, že skutek má některé znaky přestupku a že by řidičem vozidla byl V. Z., totiž ještě nepostačuje ke shledání viny, neboť mohou existovat okolnosti, o kterých stěžovatelka ani správní orgány nevěděly a které

by protiprávnost jednání vyloučily. Nebýt řidičem vozidla a nebýt pachatelem přestupku jsou totiž dvě zcela rozdílné věci. Podle přesvědčení stěžovatelky byl V. Z. skutečně řidičem vozidla. To totiž V. Z. svěřila, jak uvedla ve sdělení řidiče, a bylo jím běžně využíváno pro služební cesty. Navíc k předmětnému skutku došlo v pracovní den, obvyklé pracovní době a dojezdové blízkosti provozovny stěžovatelky.

[9] Stěžovatelka si prostudovala krajským soudem odkazované rozsudky propojující V. Z. s tvrzenými obstrukčními praktikami Asociace a namítá, že ačkoliv V. Z. na těchto dvou řízeních participoval, tak se nejedná o osobu soustavně se podílející na obstrukčních jednáních vůči orgánům veřejné správy. Ve věci Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci sp. zn. 72 A 17/2018 se V. Z. zúčastnil ústního jednání, vyjádřil se k provedeným důkazům a jeho předchozí zastupování v řízení před Magistrátem města Olomouce nemělo obstrukční povahu. Krajský soud ve stejném obsazení senátu jako v nyní projednávané věci žalobě proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro nepřipustnost vyhověl, žádné procesní obstrukce neshledal a konstatoval zásah do legitimních očekávání tehdejšího žalobce. Ačkoliv byl tento rozsudek krajského soudu následně Nejvyšším správním soudem zrušen, tak je pro účely nynější věci podstatné, že k tomu došlo z důvodu existence právní subjektivity Asociace i její možnosti podat odvolání a V. Z. nezastupoval žalobce obstrukčním způsobem. Nejvyšší správní soud se sice ve zrušujícím rozsudku ze dne 6. 8. 2020, č. j. 5 As 355/2019-20, zmínil o obstrukčních praktikách Asociace, avšak s tímto závěrem nelze z rozličných důvodů souhlasit a navíc byl uveden pouze jako *obiter dictum*, přičemž s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti tehdy posuzované věci, kde byl klient řádně zastupován, není tato úvaha pro účely nyní posuzované věci přílehlavá. Ve věci Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 239/2019 pak Asociace nečinila žádné úkony, vyjma odvolání, které podal jejím jménem V. Z., což byla celá jeho role v této kauze. V tomto řízení o kasační stížnosti ani v předchozím žalobním řízení přitom správní soudy neshledaly obstrukční jednání. Ze všech těchto rozsudků proto nelze učinit závěr, že by V. Z. byl osobou podílející se na obstrukčních praktikách v přestupkových věcech, jako je to všeobecně známo u jiných subjektů.

[10] Z toho podle stěžovatelky vyplývá otázka, kterou považuje za zásadní pro právní posouzení věci a zároveň za dosud Nejvyšším správním soudem neřešenou, a to jak intenzivně (kvantitativně i kvalitativně) musí být osoba zapojena do obstrukčních jednání, aby ji bylo možné považovat za osobu spadající do kategorie subjektů, na jejichž procesní jednání je pohlíženo s větší přísností a vůči nimž nemusí orgány veřejné moci postupovat stejným způsobem, jako vůči jiným osobám, jak například judikoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39. Stěžovatelka je přitom přesvědčena, že u V. Z. nejsou splněny podmínky, aby byl považován za osobu jednající obstrukčním způsobem. Z provedených důkazů a odkazovaných soudních rozhodnutí totiž vyplývá, že V. Z. sám obstrukčně nejednal a ani se nenacházel na pozici obecného zmocněnce či v postavení statutárního orgánu zmocněné právnické osoby. Rovněž je relevantní delší časový odstup mezi jednáními V. Z. jménem Asociace, ke kterým došlo v roce 2017, a domněle obstrukčním vyjádřením vůči správnímu orgánu prvního stupně v nyní posuzované věci, k němuž došlo v roce 2020. V mezidobí přitom nebylo krajským soudem tvrzeno jakékoliv obstrukční jednání V. Z. a navíc ve všech zmiňovaných věcech týkajících se Asociace nešlo o řešení přestupků provozovatele vozidla.

pokračování

[11] Stěžovatelka považuje za zcela nepřipadný i argument krajského soudu, že jí nic nebránilo v tom, aby předložila důkazy o vině pachatele přestupku. V této souvislosti namítla, že postupovala přesně podle pokynů prvoinstančního správního orgánu a sdělila mu existujícího a kontaktního řidiče vozidla, který s ním dále komunikoval. Důkazy o vině pachatele si je přitom povinen zajistit správní orgán a soukromoprávní vyrovnání mezi provozovatelem vozidla a řidičem je již problematikou zcela mimo pravomoc krajského soudu a smysl správního trestání, zejména když podle V. Z. vůbec jít o přestupek nemělo. Odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019-36, pak není přiléhavý, neboť v dané věci označený řidič byl existující, kontaktní a se správním orgánem komunikující. Stěžovatelka sotva mohla předpokládat, že první reakcí prvoinstančního správního orgánu na vyjádření řidiče bude odložení věci za současného zahájení řízení proti provozovateli vozidla. Se stejnou logikou nezbyvá než uzavřít, že správnímu orgánu prvního stupně nic nebránilo v tom, aby označeného řidiče vyslechl a zahájil proti němu přestupkové řízení nebo aby kontaktoval stěžovatelku s žádostí o předložení důkazů, například knihy jízdy.

[12] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku i rozhodnutí žalovaného.

[13] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se s napadeným rozsudkem zcela ztotožňuje a námitky stěžovatelky považuje za neopodstatněné.

III. Posouzení kasační stížnosti

[14] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a nejsou tak dány důvody pro její odmítnutí pro nepřijatelnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť se jedná o věc, v níž před krajským soudem rozhodovala specializovaná samosoudkyně. Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[15] V dané věci dospěl Nejvyšší správní soud na základě dále uvedených skutečností k závěru, že se krajský soud v posuzované věci dopustil zásadního pochybení, které mohlo

mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky, a proto shledal kasační stížnost přijatelnou.

[16] Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Kasační stížnost byla podána z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[17] Podle písmena a) zmíněného ustanovení *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Podle písmena d) téhož ustanovení *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*.

[18] Námitky stěžovatelky proti rozsudku krajského soudu spočívají v tom, že správní orgán prvního stupně neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku předtím, než s ní zahájil řízení jako provozovatelkou vozidla.

[19] Podle § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, *obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 (tj. přestupek provozovatele vozidla - pozn. NSS) projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno*.

[20] K pojmu nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku ve smyslu § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu se již Nejvyšší správní soud vyjadřoval mnohokrát. Z jeho judikatury vyplývá, že správní orgány mají za účelem zjištění pachatele přestupku vyvinout dostatečné úsilí. Na druhou stranu však dovodil, že pachatele přestupku není možné vypátrat vždy a správní orgány v tomto směru nemusejí vynakládat nepřiměřené úsilí. Zejména při zjevných obstrukcích a v případech, kdy provozovatel jako řidiče označí osobu s adresou pobytu v zahraničí, přitom Nejvyšší správní soud klade relativně nízké požadavky na to, jaké kroky musí správní orgán učinit dříve, než zahájí správní řízení s provozovatelem vozidla (srov. např. rozsudky ze dne 5. 6. 2020, č. j. 4 As 450/2019-36, ze dne 25. 3. 2020, č. j. 9 As 331/2018-27, ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21, ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 As 231/2018-18, ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 As 146/2016-29, ze dne 29. 6. 2016, č. j. 2 As 33/2016-53, a ze dne 18. 5. 2016, č. j. 3 As 204/2015-22).

[21] Také v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, Nejvyšší správní soud uvedl, že po správních orgánech nelze podle § 125f odst. 4 (nyní § 125f odst. 5 - pozn. NSS) zákona o silničním provozu vyžadovat činění rozsáhlých kroků ke zjištění pachatele přestupku, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla zjevně nevede, respektive nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, již nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat,

pokračování

osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu hrozícího nebezpečí postihu za přestupek, nebo dochází-li k řetězení označených osob, kdy označený řidič označí dalšího řidiče atd., je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 (nyní § 125 odst. 5 - pozn. NSS) zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt (nyní přestupek - pozn. NSS) provozovatele vozidla. Rovněž označí-li provozovatel za řidiče jeho vozidla v době spáchání přestupku osobu, která se dopouští častého obstrukčního jednání v řízeních o dopravních přestupcích, bylo by v rozporu s účelem právní úpravy správního deliktu (nyní přestupku - pozn. NSS) provozovatele vozidla vyžadovat po správním orgánu učinění dalších kroků ke zjištění pachatele přestupku, a proto podmínka pro projednání správního deliktu (nyní přestupku - pozn. NSS) provozovatele vozidla je i v takovém případě naplněna.

[22] Z obsahu správního spisu vyplývá, že v nyní posuzované věci stěžovatelka obdržela výzvu ze dne 16. 7. 2019, č. j. MeUVM 085530/2019, která byla vydána podle § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu a v níž byla poučena o možnosti místo zaplacení peněžité částky za spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 téhož zákona písemně oznámit osobu řidiče, která v inkriminovaném čase skutečně řídila jí provozované vozidlo. Na tuto výzvu reagovala stěžovatelka sdělením, že vozidlo měl předmětného dne v užívání V. Z., jehož identifikovala datem narození, adresou trvalého pobytu a doručovací adresou. Takto označená osoba řidiče byla následně vyzvána dne 11. 12. 2019 pod č. j. MeUVM 151071/2019 ke sdělení skutečností potřebných k určení totožnosti řidiče vozidla, na což reagovala písemností, která byla doručena do datové schránky správního orgánu prvního stupně dne 6. 1. 2020. V ní uvedla tyto skutečnosti: *„Sděluji, že má zájem se ve věci vyjádřit. Jak z vaší výzvy plyne, tak společnost SKS Business Unit s.r.o. vám již sdělila totožnost řidiče, označila za řidiče mne. Jsem tedy přesvědčen, že byste po mně [měli - pozn. NSS] požadovat podání vysvětlení, které však lze dle mého názoru podat jen ústně. Z tohoto důvodu žádám o předvolání k podání vysvětlení, kam se dostavím a poskytnu své vysvětlení k dopravnímu přestupku a vysvětlím, proč se o přestupek nejedná.“* Prvoinstanční správní orgán však usnesením ze dne 7. 1. 2020, č. j. MeUVM 001628/2020, věc odložil, aniž zahájil řízení o přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu, jehož se měl dopustit blíže neustanovený řidič předmětného vozidla, jelikož do 60 dnů od přijetí oznámení nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Téhož dne pod č. j. MeUVM 001706/2020 správní orgán prvního stupně vyhotovil oznámení o zahájení řízení o přestupku podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu, které bylo adresováno stěžovateli jako provozovateli vozidla.

[23] Podle Nejvyššího správního soudu však za tohoto skutkového stavu věci nebylo možné učinit spolehlivý závěr o nemožnosti zahájení řízení o přestupku proti určité osobě. Stěžovatelka totiž v reakci na výzvu ke sdělení totožnosti řidiče uvedla, že vozidlo měl předmětného dne v užívání V. Z., který ve svém písemném vyjádření toto tvrzení provozovatelky vozidla konstatoval a nikterak jej nezpochybnil, když toliko požádal o předvolání k podání vysvětlení, kam se chtěl dostavit a objasnit, proč se nejednalo o přestupek. Stěžovatelkou označená osoba tedy v podání, které prvoinstanční správní orgán obdržel dne 6. 1. 2020, nezpochybnila, že v inkriminovaném čase a místě řídila předmětné vozidlo, a zřejmě jen nastínila svůj záměr vysvětlit, že posuzovaný skutek nenaplnňuje znaky skutkové podstaty přestupku. Proto není možné souhlasit se závěrem krajského soudu, že z vyjádření V. Z. nebyla zřejmá vůle k odhalení totožnosti řidiče. Naopak z jeho

obsahu bylo možné usuzovat, že řidičem vozidla byla právě tato osoba, která se bude snažit vyvrátit, že by způsobem své jízdy spáchala dopravní přestupek. Za této situace měl správní orgán prvního stupně předvolat V. Z. k podání vysvětlení podle § 137 správního řádu a teprve až v případě, kdyby při tomto úkonu zpochybnil, že vozidlo provozované stěžovatelkou v rozhodné době a místě řídil, nebo ověření totožnosti řidiče svým jednáním mařil, bylo možné v závislosti na dalších okolnostech věc přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu odložit a zahájit řízení o přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 téhož zákona.

[24] Uvedeným způsobem by podle citované judikatury nebyl prvoinstanční správní orgán povinen postupovat jen v případě, kdyby se V. Z. v minulosti dopouštěl častého obstrukčního jednání v řízeních o dopravních přestupcích. Takovou skutečnost však prvoinstanční správní orgán ve svém rozhodnutí nezmínil. Žalovaný v rozhodnutí o odvolání uvedl, že V. Z. je mu z úřední činnosti znám jako „*pokoutní zmocněnec, který stojí v pozadí za obviněnými, ač je ve správním řízení oficiálně nezastupuje. Tvzení, že vozidlo řídil V. Z. je tak pro správní orgán stejně věrohodné, jako kdyby tvrdil, že vozidlo řídil Petr Kocourek, další mediálně známý pokoutní zmocněnec. O to více nevěrohodnost tohoto tvrzení vystupuje v okamžiku, kdy obviněná ani V. Z. neuvádějí žádné bližší okolnosti, za kterých měl V. Z. řídit vozidlo právě obviněné. Kromě toho odvolacímu orgánu je z úřední činnosti známo, že toto není ojedinělý případ, kdy V. Z. řídí vozidlo provozovatele, k němuž nemá žádný bližší vztah.*“ Na podporu tohoto závěru žalovaný bez bližších podrobností označil v poznámkách pod čarou dvě věci, které v minulosti projednával. Na ně odkázal krajský soud v napadeném rozsudku, aniž by si vyžádal příslušné správní spisy a provedl jimi důkazy za účelem ověření správnosti závěru žalovaného, že se V. Z. v minulosti dopouštěl obstrukčních jednání v řízeních o dopravních přestupcích, a proto již není třeba činit další kroky ke zjištění pachatele přestupku. Přitom v replice k vyjádření žalovaného stěžovatelka uvedla, že V. Z. je jejím zaměstnancem, což doložila výpisem okresní správy sociálního zabezpečení. Tato skutečnost mohla nasvědčovat tomu, že předmětné vozidlo provozované stěžovatelkou řídil v rozhodné době V. Z. v rámci pracovní cesty. Krajský soud však v tomto směru neprovedl žádné dokazování a místo toho odkázal na několik shora citovaných věcí vedených před správními soudy, ve kterých mělo dojít k obstrukcím, aniž blíže objasnil, proč a jak se na nich podílela právě uvedená osoba. Přitom stěžovatelka zpochybnila, že v těchto případech jednal V. Z. obstrukčním způsobem, takže při absenci úvahy krajského soudu nelze uvedenou kasační námitku řádně posoudit.

[25] Za dané situace je ohledně závěru krajského soudu o tom, že V. Z. je osobou dopouštějící se častého obstrukčního jednání v řízeních o dopravních přestupcích, nutné považovat napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a vycházející z nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Řízení před krajským soudem tak bylo zatíženo vadami, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, v důsledku čehož je naplněn důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Proto se nemohl Nejvyšší správní soud zabývat otázkou zákonnosti napadeného rozsudku a posoudit, zda v dané věci byly splněny všechny zákonné podmínky pro odložení věci přestupku řidiče kvůli nemožnosti zjištění jeho totožnosti a pro vedení řízení o přestupku vůči stěžovateli jako provozovateli vozidla.

IV. Závěr

pokračování

[26] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud bude v souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) povinen o žalobě rozhodnout znovu, přičemž v dalším řízení se bude důkladněji zabývat tím, zda v době odložení věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu bylo možné V. Z. považovat za osobu, která se opakovaně dopouštěla obstrukčního jednání v řízeních o dopravních přestupcích, a zda tak po jeho označení za řidiče vozidla provozovaného stěžovatelkou a jeho písemném vyjádření již správní orgán prvního stupně nemusel učinit další opatření ke zjištění pachatele přestupku. Za účelem posouzení této otázky krajský soud provede dokazování ve shora uvedeném rozsahu a své závěry náležitě odůvodní. Krajský soud však bude v tomto i v jiných směrech oprávněn provést i jiné důkazy, pokud jejich potřeba vyjde v dalším řízení najevo. Teprve až poté bude moci učinit spolehlivý závěr o zákonnosti zahájení a vedení řízení proti stěžovateli pro spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

[27] O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.)

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu